

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 2. lipnja 2026.

Analiza presude

Mežnarić protiv Hrvatske
zahtjev br. 71615/01

povreda čl. 6. st. 1. Konvencije – pravo na nepristrani sud

***Dvostruka uloga suca u jednom predmetu uzrok povrede prava na pošteno suđenje
(punomoćnik tužitelja pred redovnim sudom, kasnije sudac Ustavnog suda koji je odlučivao
o ustavnoj tužbi tuženoga pred redovnim sudom)***

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) zasjedajući u vijeću od sedam sudaca objavio je 15. srpnja 2005. presudu u predmetu podnositelja koji je tvrdio da mu je povrijeđeno pravo na nepristrani sud zajamčeno čl. 6. st. 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija) jer je u postupku pred Ustavnim sudom o njegovoj ustavnoj tužbi odlučivalo vijeće u kojem je član bio sudac koji je ranim fazama građanskog postupka zastupao protivnike podnositelja.

M.T. i H.T. su podnijeli tužbu pred Općinskim sudom u Zagrebu protiv podnositelja radi naknade štete zbog povrede ugovora. U početnoj fazi postupka tužitelje je zastupao odvjetnik M.V., koji je sudu podnio jedan podnesak i punomoć za zastupanje u tom parničnom postupku. Prvom ročištu nije nazočio, a ubrzo ga je kao punomoćnica tužitelja zamijenila njegova kći odvjetnica S.T., koja je preuzela njegov odvjetnički ured. Općinski sud je u dva navrata presudio u korist tužitelja. Nakon prve presude Okružni sud u Zagrebu ukinuo je odluku i predmet vratio na ponovno suđenje, dok je nakon druge presude Županijski sud u Zagrebu preinačio prvostupanjsku presudu prihvativši samo dio zahtjeva tužitelja. Podnositelj je potom podnio reviziju Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, tvrdeći, među ostalim, da nije imao mogućnost pravilno iznijeti svoj predmet pred prvostupanjskim sudom. Vrhovni sud je odbio reviziju. Nakon dostave odluke Vrhovnog suda, S.T. je obavijestila Općinski sud u Zagrebu da je prije otprilike četiri godine prestala zastupati tužitelje i da im treba izravno dostaviti odluku Vrhovnog suda. Ustavni sud je odbio ustavnu tužbu podnositelja. Podnositelj je tek po primitku odluke Ustavnog suda saznao da je član vijeća koje je odlučivalo o njegovoj ustavnoj tužbi bio sudac M.V., koji je u početnoj fazi građanskog postupka kao odvjetnik zastupao protivnu stranu, prije nego što ga je zamijenila njegova kći, odvjetnica.

Europski sud je razmatrao prigovor podnositelja da je bio lišen prava na pošteno suđenje od strane nepristranog suda (čl. 6. st. 1. Konvencije) jer je o njegovoj ustavnoj tužbi odlučivalo vijeće u kojem je član bio sudac M.V. koji je u ranijoj fazi postupka zastupao njegove protivnike.

Ustvrdio je da nacionalna pravila o izuzeću sudaca predstavljaju važan pokazatelj nastojanja domaćeg zakonodavstva da osigura nepristranost određenog suca ili suda u cjelini i ukloni svaku razumnu sumnju u njihovu nepristranost. Takva pravila nisu usmjerena samo na sprječavanje stvarne pristranosti, već i na otklanjanje okolnosti koje bi mogle stvoriti dojam pristranosti te za cilj imaju očuvati povjerenje javnosti u sudbenu vlast. Stoga Europski sud pri ocjeni nepristranosti uzima u obzir poštivanje domaćih pravila o izuzeću (pod uvjetom da ista ta pravila nisu proizvoljna), a osobito pri procjeni jesu li bojazni podnositelja zahtjeva objektivno opravdane ([*Pescador Valero protiv Španjolske*](#), br. 62435/00, st. 24.-29, 17. lipnja 2003.).

Europski sud je nadalje ponovio da se nepristranost suda procjenjuje prema subjektivnom i objektivnom testu. Subjektivni test odnosi se na osobno uvjerenje i ponašanje konkretnog suca, odnosno je li sudac imao neke osobne predrasude ili pristranosti u tom predmetu. S druge strane, objektivnim testom se treba utvrditi je li sam sud, uključujući i suce koji čine sastav tog suda, nudio dovoljno jamstava kako bi se isključila svaka legitimna dvojba oko njegove nepristranosti ([*Wettstein protiv Švicarske*](#), br. 33958/96, st. 42., 21. prosinca 2000.). Štoviše, u svakom pojedinačnom predmetu je potrebno utvrditi je li sporni odnos takve naravi i stupnja da ukazuje na nepristranost suda ([*Pullar protiv Ujedinjene Kraljevine*](#), br. 22399/93, st. 38., 10. lipnja 1996.). Europski sud je podsjetio da je i vanjski dojam nepristranosti važan, jer „ne samo da se pravda mora izvršavati, nego se mora i vidjeti da se ona izvršava“ ([*De Cubber protiv Belgije*](#), br. 9186/80, st. 26., 26. listopada 1984.).

U odnosu na subjektivni test, Europski sud je naveo kako se osobna nepristranost suca mora pretpostaviti dok se ne dokaže suprotno. U konkretnom predmetu, podnositelj zahtjeva nije dostavio dokaze koji bi upućivali na osobnu pristranost suca M.V., niti je Europski sud utvrdio okolnosti koje bi na to ukazivale.

Primjenjujući objektivni test nepristranosti, Europski sud je morao utvrditi jesu li postojale provjerljive činjenice koje su mogle potaknuti dvojbu oko nepristranosti suca M.V. Naglasio je da je sudac M.V. ranije, kao odvjetnik, zastupao protivnike podnositelja zahtjeva u istom građanskom postupku, dok je zastupanje kasnije nastavila njegova kći. Takvo postupanje suca M.V. je bilo vremenski udaljeno i ograničeno na sastavljanje jednog skupa podnesaka. Slijedom navedenog, Europski sud je istaknuo kako se njegova dvostruka uloga odnosila na različita pravna pitanja: prvo se bavio primjenom pravila građanskog prava kao punomoćnik tužitelja u građanskom postupku, dok se zatim, kao sudac Ustavnog suda, bavio ustavnošću presude donesene u tom postupku.

Uzimajući u obzir ranije zastupanje protivne strane od strane suca M.V., kao i nastavak zastupanja od strane njegove kćeri, Europski sud je zaključio da su postojale okolnosti koje su mogle objektivno opravdati bojazan podnositelja zahtjeva glede nepristranosti Ustavnog suda. Slijedom navedenog, Europski sud je utvrdio da je sudjelovanjem suca M.V. u odlučivanju o ustavnoj tužbi podnositelja povrijeđeno njegovo pravo na nepristrani sud zajamčeno čl. 6. st. 1. Konvencije.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.